

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Secvndi Tomi Thematvm Moralivm

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

SECUNDI TOMI
THEMATVM
MORALIVM

Tam in omnia solenniora Iesu Christi Salvatoris nostri, ejusdemq;
Magnæ Matris, & Virginis Mariæ, necnon Divorum omnium,
occurrentia per integrum anni decursum festa, quàm & in
singulas Quadragesimales ferias inserta iisdem, prolixâ
satis in Dominicam Passionem enarratione,

INDICES LOCÛPLETIS&IMI;
QVOS

Subsequuntur Themata alia Concionum moralia vel in Prælatorum Ecclesiasticorum infu-
lationibus, vel Religiosorum Professionibus, vel denique in funeralibus, vel prout
exegit Solennitas & temporis ratio, habendarum.

ADMONITIO AVCTORIS INDICVM PRÆVIA.

BENEVOLE LECTOR,
Ut hos nostros secundi hujus Drexeliani voluminis *Thematum moralium Indices*, & ab omni vel erroris
vel falsitatis suspitione, & Te ab omni temporis dispendio vindicem, velim priusquam in hos vestigia inferas, præ-
fixam huic volumini monitoriam attentè perlegas & notanda observes; quia verò in talem assignatum aliquando
incides numerum ita absolutum, ut nulla sit Tomi aut libri addita designatio, scito te ad hoc tunc secundum volu-
men remitti. Vale & frue.

INDEX PRIMVS
THEMATVM MORALIVM,

In omnia solenniora IESV CHRISTI Salvatoris nostri Festa.

NATIVITAS IESV CHRISTI ADMIRANDA.

Concio prima.

THEMA

Ascendit autem & Ioseph à Galileâ de Civitate Nazareth,
in Iudeam civitatem David, &c. ut profiteretur cum
Mariâ desponsatâ sibi uxore prægnante.

Morale seu concionis Argumentum.

Non nisi in Betlehem nascitur & videtur Christus.

Exordium.

Conjuges hodiernâ die ambo nobilissimi, utpote è regiâ
David familiâ, re tamen tenuissimi. Regina illa, inquam,
siderum, fortunarum inops, tempore proflus incommo-
do, non sine vicini partus periculo, promptè parit. Ido-
lolatæ Imperatoris edicto, quod absque dubio nec
puerperas, neque puerperio tam vicinas, ad faciendum
iter obstringebat. Ulro tamen virgo dicto obtemperat. Rara Obedientia:
nec minor horum viatorum conjugum fuit patientia. Peregrini enim malè
nummati largissimam habent materiam exercendæ patientiæ. Iter autem
hoc è Nazareth in Betlehem non parvum erat, sed ad minimum quatuor
dierum, ut facillè constat, habeturque exploratum ex descriptione geo-
graphicâ Terræ sanctæ, nam illud Betlehemi oppidum à Nazareth ultra
triginta leucas distabat. Senferunt utique hi conjuges se ferio esse pau-
peres & peregrinos, quibus negatum etiam est hospitium. Sed quorsum,

ò boni Conjuges, hoc suscipiendum erat iter: Quorsum, ò Cælorum
Regina, cum etiam hæc lex te non ligaret? Dicam brevibus, *Audito*. Nul-
libi nascitur, nec videtur Christus, nullibi gustatur quàm sit suavis quam
in Betlehem. Quæ verò sit ista Betlehem, in quâ natus olim Christus,
quæve sit illa spiritualis civitacula, quæ consecranda est, hodie, latius
pando. 278.

Prosecutio.

Cum ut S. Leo loquitur, *Auditores*, Salvator noster qui servi suscep-
erat formam Betlehem prælegit natiuitati, Hierusalem passioni. Contemplanda
parumper hæc parva est civitas. Parvula hæc ut pecula civem habuit: no-
bilissimum filium Isai David. Is enim primus diademate ac sceptro eam
nobilitavit, ac proinde dicta est Betlehem civitas David, quam & Davi-
dis ex Salomone nepos Roboam novis domibus & muris instauravit.
Hæc autem Augustæa inditâ descriptione, in eam quisque civitatem sese
contulit, non quæ tribus suæ metropolis, nec in eam, in quâ natus, aut in
quâ possessiones habuit, sed in eam quæ caput suæ familiæ fuit. Quia
ergo Dominus &c. 278. Si insuper Betlehem vocis Etymon spectemus
idem est quod frugifera seu domus panis. 297. Denique Betlehem om-
nes regias civitates, Metropoles omnes, omnia orbis Imperia nobilitate
vincit. De Homeri solo natali septem nobiles Græciæ urbes decertarunt
acriter, tanquam omnis earum splendor & fama ab ipsâ Homeri in iis
nativitate desumenda foret. At Illustriorem reddidit hanc urbeculam
quam Homeri nativitas Græciæ urbes, hæc hodierna Salvatoris præsen-
tia. 279. Sed de hac Betlehem satis, in eâ semel tantum natus Christus,
alia petenda nobis est Bethelem, scilicet, in quâ non semel, sed iterum
atque iterum renascitur. Et quæ, quæso, ista? Ne diutius vos suspensos aut
curiosos detineam, ea est cor nostrum, anima nostra, conscientia nostra.
Si velimus tantum, Nam ea anima, Cor illud, in quo spiritus ille David
non

Index. Thematum moralium.

Prosecutio.

Homines peccatorum partes dicitur trahunt, hinc trahit Deus; trahit hinc stibulus, penes hominem semper stat à quo velit trahi. Caco demon aut filo aut culmo ligat hominem, (nec enim aliter potest) & offendet quod vel carnem mulceat, vel frumenam augeat, aut certe famam extendat. His filis, his ille culmis quoquod vult pertrahit, quem ligavit, sicque homo vel avertit suae, vel arrogantiae satisfaciens. De legem, ipsamque Deum calcet, quod cum summa sit injuria, 180. Tom. 1. arripit, ipse & Deus statim à mundi principio in hominem arma, bellumque alter alteri indixit. Homo peccando, Deus feriendo. Belle sane acerrima, primos Parentes eiecit paradiso, Angelum elegantiae miraculum Luciferum caelo, Gomorthos & Sodomitas igne sulphureo consumit. 181. 182. Tom. 2. Et ut Deus non destitit punire, sic nec homo peccare. Quid igitur agit Deus ut in partes suas trahat hominem, nova bella elegit, tandemque portas hostium subvertit. 290. Quomodo igitur in arenam tandem descendit ut quondam, *Auditores*, Regum facti producit facillè regem Achab, qui aggressurus praelium, *mutavit habitum suum*, sicque *ingressus est ad bellum*. 272. O quanta mutatio! Et *Verbum caro factum est*, non solum caro, sed & jumentum. 282. alia quoque mutatione hac vestium facta assumpsit arma. Posuit enim *Patris sui Saulis arma* & pastoralibus sese adversus hominem munivit. Quae, quae, Pastorum sunt arma? Pedum, fistula sua vitæ canem. Nulli pastoribus sunt gladii. Ita ò homo accede ad hunc infantem nunc liberè, hic nulli in stabulo aut praesepio conditi gladii, sed solus amor; audi quid clamitet, quamque benigna veltatione orbi pugnatu indicat. 290. Quo secundos fecit progressus? Sævientem & iratum patrem sic hinc infans amore certando in vincula coniecit, & quasi exarmavit, & caco demonem occidit. 294. *lege etiam ea qua habentur fol. 292.*

Peroratio.

Nunc igitur, *Auditores*, bellatorem hunc amore nobiscum concertantem amplectamur, duem, inquam, hunc sequamur, non pugnare piget adversus quoslibet hujus infantis hostes. Hostes infantis sunt libido, ambitio, ira, invidia, &c. Pugna formam dedit strenuus ille Davidicus miles Urias, qui iustus in domum suam abire, iubenti hoc aureum reposuit: *Arca Dei & Israel & Iuda habitam in papilionibus & Dominus meus Ioab, & servi Domini mei super faciem terra manent, & ego egrediar domum meam ut comedam & bibam per salutem tuam, &c.* Hoc Christi miles sibi occinat & appetitibus suis irrationalibus, dum prurunt & tentant, reponat.

A L I A.

T H E M A.

Et omnes qui audierant mirati sunt de his, quae dicta sunt à Pastoribus ad ipsos.

Concionis Argumentum.

Quod defuit naturae supplevit gratia.

Exordium.

Natus Moyses, cogente Pharaonis imperio, à matre sua in hircellam scirpeam picellitam compositus & expositus fuit in flumen publicum. Puella regia Pharaonis filia cum ad aquas illas descenderet, &c. 271. Synagoga quoque Christum nascentem exposuit: Nam cum ad pedum cohabitationem ascendavit. Nos, *Auditores*, cum recipiamus & contemplemur paululum, admirandam Nativitatem hujus infantis, & gloriam hujus unigeniti Patris inspiciamus.

Prosecutio.

Quisquis stabulum hoc, quisquis praesepè adit Christi, quisquis infantem hunc contemplari volet, vadat & montem hunc mysticum unà cum Moysè ascendat, sed calcæos suos ante consensum ponat; nam nemo hic per naturam discere speret, Sacramenta enim hac ipsa docere non sufficit. Quæris, quomodo in utero Virginis tantus conclusus fuerit 9. mensibus Deus? Interrogationi tuae interrogatio ista satisfaciunt. Miserat olim famulum suum Elisæus, ut mortuum puerum ad vitam revocaret à funere. Sed ille frustra tentavit omnia, nec movit se puer. Tandem ipse eò propetavit Propheta. 274. Quomodo igitur potuit sese in tantum contrahere propheta? Quod respondeas homo non habes aliud, quam quod non potuit natura, potuit & supplevit gratia. Quæris rursus, quomodo infans hic natus Marri suae Virginitatem non abstulerit? reponit S. P. Augustinus; Ipsa, inquit, virtus per inviolatæ Matris virgineae viscera, &c. 322. Scire forsitan & voles, quomodo res ea dissimillimè ita uniantur, ut exclamat Eucherius. 292. istdem te verbis compello, praesertim si curiosius id inquirere coneris, quod Seneca scribit inquirenti sedulo, cur hæc corpora caelestia ita moveantur? Nimis, inquit, nos suspicimus, si digni nobis videmur, propter quos hæc tanta moveantur. Qui hominem censuit indignum cui caelestia corpora famulentur, quid demum diceret ad hæc. 292. Si demum interrogos quomodo Deus ita sese potuit humiliare? audi, rem & historiam narro. Agesilaus Rex Spartanus, &c. 321. Majestas namque & amor antea discordes hic concordēs sunt & in unâ sede morantur. 321. Admiranda sanè conversio. Si quæras dum totum inquis, per quod verbum habitabit in nobis, si forte, ut loquitur S. P. Augustinus, ibi possit esse dicibilis, ubi voluit esse visibilis. 322.

QVÆSTIO MORALIS. T H E M A.

Maria autem conservabat omnia verba hæc, conferens ea in corde suo.

Concionis Argumentum.

Utrum illa collatio fuerit dubitativa?

QVÆSTIONI satisfaciunt verbum Evangelistæ dicentis: *Conferens*, Aliud enim est comparare, aliud inquirere: nam inquirere rationem ad aliquam conclusionem est dubitantis, utrum sit vera an non; sed unum alteri comparare non est dubitare, sed actualiter contemplari, quæ habitæ sciuntur, sicut si quis per visionem in somnis aliquid vidisset, puta quoddam Sacerdos prædicaret: & Ceinde videret illud expleri, compararet effectum ipsam ipsam visioni de neutro dubitando. Hoc autem fieri potest cum maximâ delectatione, cum quia naturale est animæ nostræ conferre. Hinc in picturis & representationibus delectamur dum ista conferimus ad ea, quorum sunt signa. Conferre autem est delectabile cui est naturale, tum quia est naturale desiderium, quod sicut uno modo, puta revelatione, vel per scripturam, vel per alium; tum etiam quia interdum gaudium quod ipsæ res, de quibus est meditatio, sint valde delectabiles, quæ omnia in Virgine concurrerunt & maximè tertium. Inestimabile enim profus & inenarrabile fuit gaudium. 282. & 283.

De Prodigis Christi natalem antecesseribus & comitantibus, vide 274. & plura alia sparsim in libello de Christo nascente, & de Angelorum Musica & cursu ad praesepè.

DOLOROSA DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI CIRCUMCISIO

Concio prima.

T H E M A.

Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer.

Concionis Argumentum.

Parti lesæ & non alibi applicandum emplastrum.

Exordium.

Tres Istæ numerantur Servatores, sed heu nimium, quàm disperses; Moyses, Cyrus, Christus. Ille in flumen depositus, hic factus projectus, iste verò tertius Salvator noster ante octiduum ante feras expositus in viâ publicâ natus; ab omnibus adiri, salutari, aspicere, & contrectari facillimus. Nos alios sæpe mores induimus fastu & timore plenos. 326. Non ita Christus Salvator noster, sed se legi illi pœnali circumcissionis subdit; primùmque fudit sanguinem hodie, sine cuius effusione fieri non poterat remissio & redemptio. Rationem inquisitioni famus effusionis sanguinis hodierni.

Prosecutio.

Cur sanguinis effusionem à Circumcisione Dominus orditi voluit? Venerat curare hic infans languores animarum, qui certè semper sunt & fuisse multiplices, & ab unâ libidine seu incontinentiâ principium ducunt: nam ante diluvium, cum nullâ scriptâ lege viverent homines, & natura, quamvis lapsa, multo tempore pro lege fuerat, libidinis ardor paulisper excrescens eo furoris precipitavit homines, ut solus Noë cum tribus filiis in orbe naturæ hac in re finibus contentus inveniretur. 457. Quia igitur primum genus humanum peccavit libidine, Salvator ante omnia incontinentiam docuit esse frenandam, eaque in parte corporis primum pati voluit, unde primò peccatores naturam suam ex parte collapsam infamare & contaminare cœperunt. Medici ergo hodie & Salvatoris incipit obire munus, qui dum curat infirmum, eâ parte maximè curat, & quâ infirmus plurimum laborat. Erat nempe mundus ante adventum Christi veluti vilis urbecula. 322. Et sanguinis peccatum sanguine curat. Jobus de aquila disserens, *pulli ejus, inquit, lambent sanguinem*, qui sanguis pullis non tam est alimonia quam medicina. Et Aristoteles sentit aquilas non bibere, sed ipsis pro potu esse sanguinem prædixit: unde mirabiliter evadunt generosiores. Cum, inquit, Mater, &c. 371. Ita & Christus hodie caelestis ille medicus noverat nondum adesse tempus generalis illius sanguinis effusionis, sè tamen interim Deus Patris genas humanam servare, passus est se in femore quasi vulnerari. Sed, *Auditores*, cur obsecro Deus non aliter propitiari voluit quàm sanguine divites sunt rationes. 371.

Peroratio.

Ergo, *Auditores*, hoc sanguinem hodiernum vinum nobis propinat, vinum est germinans Virgines. Sunt quidam fructus arborum ejus indolis, ut, si sint illibati durissimè in paleis, vel foliis quasi recentes servari possunt, semel autem delibati, non nisi melle ac saccharo recententur. Nos velut fructus à peccato sapius libati, non virgineo melle, sed sanguine Iesv servari possimus & reverè, nisi quis, &c. 371.

Index Thematum moralium.

ALIA.

THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

In lege veteri exigebatur Circumcisio corporis, in lege gratie post Baptismum Circumcisio mentis.

Cum secundum Apostoli doctrinam, hodierna hæc Circumcisio Christi in carne interioris hominis designet in mente circumcisionem, sine qua nemo unquam potuit, poteritve salvari. Circumcisio verò mentis nihil aliud est, quam legem servare, & innocenter vivere: est enim, ut ejus utar verbis, circumcisio cordis in spiritu, Circumcisio prima, quæ facta olim fuit in corpore nunc abolita est, quæ circumcisio mentis necessaria est omnibus. Utinam illa hoc ædè vigeret, illa enim sufficit ad salutem.

Vide de hac Circumcisione spirituali 285, Tom. 1. Vide etiam verbo Mortificationis Tom. 1. verbo Victoria sui Tom. 2.

ALIA.

THEMA.

Et vocatum est nomen ejus Iesus.

Concionis Argumentum.

Cultus nominis IESU suadetur.

Variis nominibus Christus fuit olim in veteri testamento honoratus, at in novo uno tantum nomine dignitate reliqua omnia superante, idque hodiernâ die, & rectè. Dum enim jam inciperebat redimere, & pro humano genere pati, jure orbis salvator nominabatur, Iesus enim idem est quod Salvator, quod munus quam servidè exequutus fuerit Christus, testantur prodigia illa & miracula quæ ab Evangelistis referuntur. 375. Quin imò hoc ipsum solum nomen devotè pronuntium, hominem sanare, beat, & ab hoste infernali protegit. Nec enim aliud est sub celo datum hominibus in quo operatur nos salvos fieri. O potentissimum nomen! Salvatoris hujus promissum est: *In nomine meo demonia eiciunt.* 633. Imò Patres Præfici hoc unice præne argumento ut sunt adversus idololatrias, teste Tertulliano. Hoc igitur divinum nomen penitissimè pectori insculpendum est, assidueque magnâ reverentiâ, & ingenti fiducia, corde & ore versandum. 633. Solum verò hoc nomen sanctissimum IESUS rectè ex impositione & nominis significatione Christo convenit, & quamvis alii etiam homines Iesus vocati fuerint, fuit illud ex solâ impositione, non re: solus enim filius Virginis ex impositione & re dici potest Iesus aut Salvator.

ALIA.

QUESTIO MORALIS.

Vtrum Christus debuerit circumcidi.

Res certissima est Christum necessariò non debuisse circumcidi. Nam in eo nulla erat impuritas: Quare, inquit Bernardus, sine ullo vulneris vestigio alligaturam non refugit vulneris. Sed cum esset infans hic, Messias ille in lege promissus, congruum fuit ut circumcideretur. Primò ut legem adimpleret, cum sapius in virâ testatus fuerit se ad hoc venisse. Item quia ex assumptâ carne sub lege jam fuerit, ut communiter Doctores volunt: erat enim ex semine Abraham; Abraham verò pro se, & suis circumcisionem in præceptum habuit. Secundo Christus Dominus circumcidi voluit ut impios confunderet aliquando Judæos, ne scilicet eum incircumcisum appellarent. Hoc enim sapius nequissimi Judæi illi in os objecissent exclamantes, homini incircumcisio nullam esse adhibendam fidem. Tertiò, propter circumcisionem ipsam terminandam & baptismum verum de novo Sacramentum institutum; æquum enim & justum erat eum terminare circumcisionem; qui etiam finis circumcisionis & legis, & ejusdem ut vult Paulus consummatio.

Alia si vis conciones hoc Circumcisionis die, Indicem consule Thematum Moralium Primi Tomi & Xenia distribuenda in fine horum Indicium.

SOLENNITAS EPIPHANIÆ,
DE NATO CHRITO
A MAGIS QVÆSITO.

Nascens Christi gloria tum demum cœpit splendescere, cum astrum Magos ex Oriente ad pueruli cunas perduxit. De his Orientis proceribus, eorumque in Dominum Jesum religione, Theologus Thomas Aquinas 3. p. q. 36. disertè ac sapienter discurret. Hunc ego, dum de horum Magorum differere adoratione ut solennitatis ratio exigit intendo, dicendum sequar. Dicturus primò de professione illorum, & itinere in terram tam remotam; dein de submissione illorum & reverentiâ in regem ignotum; demum de liberalitate tam largâ & conveniens in notam prolem tam admirandam. Quæ omnia & singula Auctor explicat præfectiones, addit insuper & oblatorum munerum mysticas interpretationes ordine satis concionatorio, ac proinde nihil immuto. *Legè à sol.* 302. *Uque* 309.

Tom II.

ALIA.

THEMA.

Et procidentes adoraverunt eum.

Concionis Argumentum.

Dum orandum est, habenda est & ratio situs corporis.

Exordium.

Apostoli primæ quidem simplicitatis viri, & à piscatu rudes in Christi contubernium adsciti, aliquoties tamen non levis momenti questiones proposuerunt, qualis illa fuit: *Rabbi, quis percurrit, hic auspicantes ejus?* &c. Quæstio gravis & inter Theologos discutienda. Ita Christum super excidio Hierosolymæ, &c. 68. Tandem petere omnes uno ore: *Domine doce nos orare.* Toties te orantem vidimus, toties ut oraretur hortatus es, voce igitur præ & formulam trade. Hi dynastæ, *Auditores*, nescio quo revelante spiritu orandi & adorandi tradidere formulam insignem. Quid oraturum & adoratum Deum magis decet quam supplicem habitum, proinde rectè adorantur procidentes adoraverunt. Quam orandi methodum utinam præficerent omnes, præferim quidem commoduli nobiles. Quid intendant reprehendere statim patebit.

Profecutio.

Apud Assyrios olim & Hebræos, anastæ gentes consuetudinis fuit, ut supplices majorem sui miseracionem ad tribunalia excitaturi, in terram sese prosternerent, cinere conspergi, & ad omnium pedes provolvi. Ita humi jacentes & pulvere sordidati supplicaverunt Hebræi. 129. Ita & hi Dynastæ, ita & Principes, Reges, Cætales. Sed nunc adesse modò orbis nostri delicatuli; tres isti purpurati hominem viderunt, Deum quem non viderunt coluerunt, vos pæne contrarium subinde facitis. Quos homines esse scitis ferè ut Deos veneramini, quomodo vos mutò colitis, & etiam si subinde morbus ille podagricus pedes vexet, vexantur tamen à vobis pedes, ut non desitis vanis illis mundi cæremoniis. Aliquem ex vobis sistite quæ dicitur non facit obvio sibi nobili majori, quomodo nictet, nuret, oscula terat manibus ludat, poplites torqueat, sæpe pavimentum genibus passus aliquot perreperet & limbos purpurarum lambet, venenti ore: videre quam sit vultu & gestu benignus, quoties manum distendat, Domini genibus advolvatur, ne gratia excidat: Nec hæc ad eum Auctore meo vituperò aut damno, modò quod in stabulo hodie fecere hi Dynastæ, meret ab unoquoque vestram in templis. Sed hic quid sit Deo modò hoc delicatiori ævo? plerisque hos tales gonogrà laborare credas, adeò gonogrà parcent, poplitem humero allidere, placulum, &c. curvare, nisi illa pulvillus, aut simile quid excipiat, nefas. Hic vestem commutabile timent, & ab humili sese illa oratione ne debitâ quasi excusant, cum tamen in meretriciæ alicujus obsequium vestes ipsas mero perpluendas tradant. Dicam liberè, non habet Deus modò tales tamque pios & edoctos in orandi arte Dynastæ, cum enim Deus adorandus proponitur, cum fundendæ sunt preces, pæne pudet dicere, &c. 306. O si tales à seipsis in aulis discederent, qui se gererent in templis? Orientales isti Reges si talia non erubuerunt in stabulo, quid facturi fuissent in templo? 306.

Peroratio.

O ergo horum verè sapientum admiranda virtus! O & admiranda verè adoratio, sed non solâ, dives illa fuit, & in suum Dominum liberalis, ut alia concione subsequenti dicemus. Hieronymi ergo mentis obtemperemus: *Fixo*, inquit, in terram poplite magis quod à Deo poscitur impetratur. Quamvis enim cordis affectus imperet ut exterior corporis gestus sit decens, tamen interior ille per hunc ipsum excitatur, eoque altior erigitur animus, quò majore submissione deprimatur corpus. Æquum igitur est, ut in oratione corpus etiam sui officii meminerit, & quantum poterit ei qui adoratur, reverentiam adhibeat. 129.

ALIA.

THEMA.

Et apertis thesauris obtulerunt ei munera.

Concionis Argumentum.

Non apparebis in conspectu Dei tui vacuus.

Exordium.

In Evangelico textu, *Audito*, demiror quod alibi in sacris paginis miratus sum cum Simone Cassiano. Miratur ille Evangelista scribens Dei Filii Incarnationem, describendi quasi nimis brevem & compendiosam methodum. Tantummodo enim, inquit, *Et verbum caro factum est.* Alius, *peperit solum suum primogenitum.* Similiter de Christo in cruce actio alius, & *crucifixum eum.* Nunquid hæc erant alio magis emphatico sermone describenda? Invenit alia minutula, quæque minoris esse momenti videntur, accuratius describunt. Quam accuratè Mattheus describit iter Domini IESU è Berphage in urbem Hierosolimam, & plura alia minutula, ut & hodierna Christi adoratio à Magis facta. Rationes tradit quidâ summam

2

summatim

Index Thematum moralium.

A L I A.

Succincta oblatorum munerum à Magis interpretatiuncula.

Magis sunt, inquit, quam plurima voluminis divini tam sublimis, ut ea verbis nequeant satis attingi; hinc, inquit, Spiritus divinus sepe factum non facti modum enuntiat. Sed cur hic, *Audiores*, tam exactam tradit adorationis hujus magorum descriptionem, postquam geniculationem eorum describit, adjungit oblationem, & oblatorum munerum species, habet in se hoc mystica satis arcana. 672.

Profecutio.

Post delatam reverentiam, post curvata genita, & allegatas preces, hi Principes offerunt munera: ita enim sic agit Evangelista: *Et aperit thesauris*, &c. Non sunt tanti scriptoris inania verba præsertim in re tam seriâ. Animadverto ad Christum accedentium olim fuisse moris, ut etiam post multa præfita obsequiorum genera, & munera offerrent. Hinc Zachæus, ubi quies fuit data epulis, mensaque remotæ dixit Christo: *Ece dimidium bonorum meorum & pauperibus & si quid aliquid defraudavi reddo quadruplum*. Ita & Ai Dynastæ muneribus adorationem suam exornant. *Aperit*, inquit, *thesauris*, hoc est, cuncta palam coram Christo expositis, offerunt magis placitura munera *aurum, thus, & myrrham*, quibus sub muneribus mysteria latent plurima, quæ tamen hic evolvere foret superfluum, post totæ acrorum doctorum laudatissimas interpretatiunculas, sed illud hoc loco non involvendum silentio, singuline horum optimatum tria obtulerunt munera, an eorum quilibet unum solum? 306. Nunc & nos hos imitemur Magos, & orationes nostras muneribus exornemus, ut verò munera detur, aperendus omnis est thesaurus noxæ, ut quidquid in illo est, Rex, cui donandum est mæus, vel eligat sibi meliora, vel etiam accipiat omnia unâ cum ipso thesauro. Homini Christiani thesaurus cor est, quod non votis, non propositis, non suspiciis, ut multi subinde arbitrantur se fecisse Deo, offertur; sed, ut inquit Hippodenis noster præfat: Cor offertur moribus sanctis, cogitationibus, operibus fructuosis. Joannes Zamarraga primus Mexicane civitatis Archiepiscopus, &c. 320. & 321. Et cur quæso illud Deo recusaremus infirmis Deo sumus obstricti rationibus, 95. Et quamvis omnes in Arabiâ nati non simus, habemus tamen in ipso cordis thesauro Aroma quovis aromate Arabico melius & dulcius & Deo gratius, nempe gratiarum quadam actio, Sal. &c. Munera insuper numini oblata non pereunt, sed ubere cum fructu ad dantem redeunt. Non dubitavit Davidi fuisse armamentarium spoliis hostium variis auctum. 815.

Peroratio.

Thesaurus igitur cordis Deo aperiamus, Deoque nostro hoc munera offeramus; nam etiam ut Dicitur olim & Deus noster infans muneribus delectatur. Hinc olim primitias decimamque omnium frugum ab omnibus accurate summi exegit. 663. Bonum autem triplicis usum concessit nobis Deus, animi corporis & facultatum; singuli singulorum partem unam Deo debemus.

A L I A.

T H E M A.

Obtulerunt ei aurum, thus, & myrrham.

Concionis Argumentum.

Deo offerenda munera congruentia, & quæ illa sint.

Exordium.

Quam, *Audiores*, hæc peridonea fuisse oblata munera, erat salvator infans verus Deus, erat sacerdos summus, erat & justitiæ rex: Deo autem quid congruentius offerre possimus quam synderisim? quæ nihil aliud est quam mentis lumen inobliquabile nobis inditum à Deo, per quod mens semper tendit in justum ac rectum, ut Deo juncta permaneat, seu ut plantis verbo dicam, intentionem puram. Quemadmodum enim omnia venalia auro maxime appetriari videmus, ita motus intrinsecus animæ rationalis intentio ngminatus, totum hominem & ejus opera perficit & meretur. Mathematicis figura rotunda omnium perfectissima est 491. *Tom. 1. & lege fol. 445*. Huic verò muneri rectè scilicet Oblate intentionis addendum aliud est, nempe conscientia puritas, quæ per thus designatur. Vidisti unquam, mi Christiane, thus purum igne cremari, fragrans & gratum est illud olfactui, delectat, confortat, lætificat. Vidisti thus impurum & contra igitur imponi carbonibus, fumus inde egrediens teret est, & quasi piceus, naribus fastidiosus; sic odor bonæ conscientia torum hominem lætificat interius, exhilarat exterius, faciemque venustat. Bernardi verba sunt: *Conscientia bona templum est Salomonis, hortus deliciarum, aula Dei, habitaculum Spiritus S. Liber signatus & clausus, aperendus in die judicii*. Sed quæ, *Audiores*, inter Salomonis templum & conscientiam æquiparatio. 198. Malæ autem conscientia odor contristat, aggravat, & fœdat, iuxta illud Comici:

Nihil est miserius quam animus hominis conscius, 596.

His demum muneribus myrrha addatur, gratissima est enim Deo ea munerum species, sine qua reliqua quasi sunt ingrata: myrrha corpus conservat ne vermium fiat domicilium, mortificatio animum ne concupiscentia fiat domus. 876. 877. *Tom. 1.*

Hus scientiam, myrrha sui victoriam, Aurum Christianam charitatem adumbrat. Thus eruditioni & scientia conferimus: Nascitur enim in inaccesis & altis rupibus. Quid magis arduum quam solida doctrina, non illa humi serpit, non in imis otii præris aditur, in alto libat, stat sublimia. E thure decimas Deo suo capiebant Sacerdotes Sabæi 308. 309. Myrrhæ verò succus quidquid amaroris habet salubritate compenfat. Ulcerosis & tabescentibus membris est ipsa salus. In ipsa etiam cadavera est illi jus summum, ut quæ à putredine servat immunita mirandis viribus. Myrrhæ proprium mederi, Victoria sui myrrha præstantissima. 309. & 834. Aurum of yzum excoctum, Christiana charitas. Quod charitatis pretium confero in verba paucissima. Salomonis oraculum est: *Universa delicta operis charitas*. Nemo autem, quod Chryllostenus dixit, potest amare Deum 309.

Descriptionem Myrrhæ, Auri, Thuris à fol. 306. usque 309. & de stellâ profecutionis istius duce. 302. & 303. Consule etiam Tom. 1. Themata Moralia.

I E S V C H R I S T I R E S V R G E N T I S S Q L E N N I T A S E T G L O R I A.

Concio prima.

T H E M A.

Surrexit non est hic.

Concionis Argumentum.

Si Christus resurrexit, & nos resurgemus.

Exordium.

Aquila cornicum aut pſtacoicum ipsidius intercepta pennis se spoliari non verat, sed occasionem nacta injuriam ulciscitur, & obivium inimicum rostro transfigit. Avis est quam Indi Zebur appellant, hæc & Balææ os insidet seque grandibus illis faucibus hauriri permittit callido quoque consilio. En, *Audis*. Aquila illa quæ supernè sese in has valles rugæ ab Hebræis capta, ligata, laniata, vulsa, trahi affixa, &c. 434. Jam tandem hostem ultum juri, & in mortem ælum illud regessit, quod submer gessit corpore. Revixit servator noster, & capiti nostro vitam spectamus redditam, nobis ut membris speramus reddendam. Sed cum spes hæc vaciller sæpe, ideo nunc illam confirmatum ibo, & de mortuorum in vitam reditu pauca disseram.

Profecutio.

Rem magnam adfectas, inquis, & campum ingrederis quem vix pervolet Tertullianus Pegasus, Omnia consentio, & cedo. Sed quis necit rerum etiam maximarum esse compendia? Reperit & orbis suam Epitomen Romam, Carolo Imperatori annulus fuit, in quo præter indicem, libramenta, rotulas, etiam campanula. Non me, *Audiores*, his artificibus annuero, hoc solum affirmo, multa dici posse compendio. Generosorum Leonum exuvias à teneis immunes durare, nec vermium unquam feri escas, & domicilia naturæ scriptores docent. Quom leonum proprietatem si Salvadori nostro deneges, cur das nomen? Leo ille agnoscitur è stirpe Judæ, qui jam à paucis diebus in prælio satis cruento cecidit, sed ideo ut nos cadentes erigeret. 434. Ut enim vestis aliqua corpûsq; madidum in terram vi aut infortunio detrusum non ita seipsam elevat, aut elevatur, quin etiam ex ipsius terræ pulveribus pulveres quosdam sibi adherentes coalescet. Quam fuerit madidum hujus nostri generosi leonis corpus, quali fuerit perfusus sudore, testatur hortus ille Gethsemani, quali fuerit perfusus imbre, testatur prætorium Pilati. Quoties in terram detrusum fuerit virgineum illud corpus, fateor non scribere nobis Evangelistæ: eum tamen sæpius in terram, aut vi detrusum, aut lassum cecidisse quis dubitet? dum etiam alienigenam crucis pondus ferre coegerint. At nunc prodit, suaque divina virtute prodit, & unâ adamiticis, nos, inquam, pulverosos simul animas & redivos facit. Prodit Leo nec quidquam tinearum dentibus in illum juris fuit, integer è marmorâ tumbâ prodiit, & facto quasi rugitu orbem hodie à fœnere revocavit. Mors quidem it per omnes, & vivere non vult, uti rectè Seneca, qui non vult mori. Sed post mortem denuo vita erit & vera vita animabuntur ossa divino flamine & umbræ prodibunt è tumulis. 435. Sed forsitan erit inter Christianos quis etiam fenex de hortu, Epicurum taxo, qui secum muslitabit: Corpus illud tanta pœnarum ingenia expertum, in quo plura tormenta visa, quam membra &c. An ædes sic disturbata denuo inædificari poterunt? Ne trepida, mi Christiane, Tertullianum adi & audi. 435. Et revera quanta sunt quæ hanc futuram nostram resurrectionem confirmant in orbe, anastasin enim Deus prius operibus docuit quam litteris, antè viribus ostendit, quam verbis. 435.

Epilogus.

Index Thematum moralium.

Epilogus.

Ergo in causâ tam clarâ nil trepidens Anafâs, erit omnium mortalium, expegetemus olim è longo sopore. De tempore nec tango quidem; nemini enim illud notum est, quia nemo fati tabellas legit, sed caput sequentur membra, & decretorio illo die parebunt, cum villibus tumbis mausolea. Dicta omnia luculentissimè confirmat Paulus cum quo & finio. *Se Christus, inquit, non resurrexit, inanis est ergo prædicatio nostra, inanis est & fides vestra, &c. 436.*

A L I A.

THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

Futuram resurrectionem verbis affirmant plurimi, sed factis & vitâ negant.

Exordium.

Veteri fertur proverbio, musica in luctu importuna, narratio res vestissima, sed & verissimum quod dicit esse & in musica luctum importunum, Quid dicam, *Audiores*, lata dies hæc est, & victicem matum tuam, ô Domine, laudant omnes pariter, sed an verò mentis gaudium, an forisam veste solùm? compositiores enim jam prodeunt Christiani omnes, & quidquid in arcibus vestium diutius conclusum fuit, quasi cum Christo è cinulo prodit. Læta, fatore, dies hæc est, sed quæ non pompam vestium solum requirit, sed & venustiores, puriores mentem. Licet tunc mihi igitur etiam in hac summâ Christi resurgenti gloria ingemiscere, & quod sentio libere profari. Creditis vos omnes resurrecturos in vitam aliam aliquando? dixeris omnes, ut opinor, unâ voce, credimus. Cum ex vobis tamen factis istis hanc futuram resurrectionem plurimi negant: Itane vivitur hoc ævo tanquam alia nobis vita futura superesset? 436.

Prosecutio.

Nemo, qui orbis vivendi methodum illam inspicit curiosiori oculo dixerit fieri posse, nisi mente labore, sic vivere uti passim vivitur, & aliam dein vitam sperare. In orbe vitium unde mors, non virtus unde vita prodit vita primas tenet. Statua Nabuchodonosoris pene jam dixeris hominum partem maximam, quod enim promittit subinde pia juvenus, succedens adolescentia non perfolvit, paulatimque aurum illud in æcietia vertitur in argentum, & cum homines sui juris esse incipiunt, malitia neglectam reddunt cum sœnore, & uno fœnel commisso peccato, alio se deinde contaminat, tandemque in eodem sunt confirmatior, & ita sensum nequiores evadunt homines. 555. Et omne aurum, argentum perit & definit in lutum tandem. Verita est libido omnis, & tamen præceptum illud notissimum, *non Machaberis*, quoties parvi penditur? 548. An quælo quis Josue in orbe nunc reperire est, de quo scriptura facta sic inquit: *Sicut præceperat Dominus Moysi servo suo, ita præcepit Moysi Josue; & illi universa complerit, nec præterit de universis mandatis, nec unum quidem verbum, quod iussisset Dominus Moysi.* 548. Ex quâ solâ rectè vivendi methodo vita resurrectio in vitam sperari potest. Hæc ergo vestissima sunt. *Qui sinit in carne sua, de carne & metes corruptionem?* Nihil, inquam, certius, quam si secundum carnem vixeris moriemini. Si verò cum Christo commortui sumus & convivemus: aliter qui futuram credit resurrectionem resurget quidem, sed non immutabitur; aliter qui vivit, sive in quâ prædicat ore, resurrectionis opere negat. Die mihi, Christiane, resurrectionem credis & tamen vindicem animum tuum in proximum non vis continere & frenare, ob illatam injuriam negas veniam, quomodo rectè sine cerere afficere te credere futuram resurrectionem, & tamen sic vivere audeas? 282. *Sicque discurrere per singula vitia, quæ ubi sunt jam familiaria, ut sunt luxus convivorum, Chorea, libidines, Ambitio, &c.* Non sic vivendum, sed ut vixere quondam qui de secundâ vitâ certi primam illam amittere pro levi habuerunt. 436. At verò qui perituram hanc vitam nimium amat; meliorem, etsi de resurrectione certus sit, tamen ne speret, transigenda est vita hæc inter timorem & spem. Hinc Job: *Verebor, inquit, omnia opera mea.* Spe dein erectus resurrectionis, subjungit: *reposita est hæc spes mea in finem meo.* Ordo bonum prius vitam suam actûque omnes ad rectam amulsum semper se testatur egisse, ac, proinde fundatè sperat. 676.

Epilogus.

Nos igitur, Christiani, qui resurrectionem credimus & speramus, hanc fidem moribus probemus, & verè aliquando in vitam resurgamus. Qualis enim vita, talis mors, qualis mors, talis erit resurrectio. Neque proderit credidisse resurrectionem futuram, eandemque sperare futuram beatam, nam spes illa quæ promissa afficitur præmia, & præmittenda detrectat supplicia, vana est. 437. *Vide in Indico Catechistico V. Resurrectio.*

Tom. 11.

A L I A. THEMA IDEM si volca

Concionis argumentum.

Non in fermentato, sed in Azymo pane celebrandum Pascha.

Exordium.

EN pastorem interfectum, oviculas dissipatas; en Magistrum crucifixum, & discipulos in latebras coactos, iterum tamen in amplexus mutuos convenire. Perierat Pastor & inventus est, mortuus erat & revivixit. *Itaque epulemur*, inquit Paulus, *non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ.* 439. Lex præca de pane fermentato &c. Sat diu, ô Christiani, nostra impatientia, fastus, pigritia, invidia, fermenti acorem nostro incoxit pani, nunc Azymo patientiæ exigo hodie à vobis, Epulemur igitur, Pauli voci obtemperemus, sed in Azymis. Quid, olim Azero itam,

Prosecutio.

Hic modò non multa, ut mensis, nec menti inferantur fercula, non requiro: ferculorum enim multitudo ut in conviviis sæpe non profunt, sed obstant, cum fastidium quasi & nauseam pariant, ita ut conviva jam dubius reddatur nec resolvere possit quas manu contingere velit patinas. 613. Sed ferculi unus unum exigo, ut epulemur tantò lautiùs, nempe panem Azymum. Vatii vario modo hæc Paschæ solenne, quod & fuit majoribus in veteri testamento festum, peregerunt. Hebraeus rex Josias quod Regum facti pro dunt tale celebravit Pascha, cui simile nunquam fuisse historicus sacer textus commemorat: *Præcepit omni populo, inquit, facite Pascha Domino Deo vestro, & subiugit, nec enim factum est Pascha tale à diebus Judicum, &c.* Ego Ezechia regis laudatissimi & filii Israël fecerunt solemnitatem Azymorum, sed parum hoc, dum grandiora præstitit Josias. Rex enim *Josias deit omni populo qui ibi inventus fuerat in solemnitate Paschæ, agnos & hædos de grecibus, &c.* Magna certè solemnitas & læritia; at Christiani, uberior nobis est leges læritiæ, divinus enim Pater unicam nobis oviculam dedit, quæ ad occisionem ducta obmutuit, & non aperuit os suum; & alia longè jam dignior est oblatio hodierna, cum hoc enim agnello unico non centum millia taurorum, non ovium, decies centena millia, vel minimum comparanda. In hac ergo generis solemnitate nostrum Phasæ, Phasæ à Josia celebratum non superat, & tamen veteror adhuc in hac lege præcipit hanc nos debere dare Josia laudem, quam illi dedit S. Scriptura ante adventum Christi. Quid ergo Josias, hic egit? quo in genere solemnisationis festi hujus nos superat? Accuratissimè observandum est quod Regum Chronicon apponit. *Cumque hæc, inquit, fuissent ritus celebrati, egressus est omnis Israël, qui inventus fuerat in verbis Iudæ, & prægerunt simulacra, &c.* Hoc nempe est pascha veraciter celebrare, simulacra nostra frangenda sunt: sterili enim cultu celebramus Pascha, nisi hæc vitiorum excessa evertamus funditus. 439.

A L I A.

Triplex mystica reviviscens Christi gloria.

ANTE annos circiter octoginta Francosuri foras prodeambulabant animi causâ, & ut latior iret hic dies geminos falcones emisserunt in auras prædaturum. 441. Sanguinaria sententiâ in Christum prolata robusti duo falcones, mors & diabolus, subvolant ad diripiendam prædam, sed uterque hostis turpissimè victus est. Hoc ajo mundum Christus crucifixus, & diabolum & mortem debellavit. De quâ illustrissima triplici victoriâ nunc differendum. *Legè à fol. 441. vsq. 444.*

A L I A. QVÆSTIO MORALIS. Plurimi resurgunt, sed remanent victi.

EGYPTI prorex Josephus iconicum Christi simulacrum tam in aliis quam etiam in ipso. Ab herâ Joseph ne malâ vi teneretur pallium reliquit, ita S. Pagina: *reliquo in manu ejus pallio fugit & egressus est foras.* In quæ verba ita *Eusebius Emisus*: Joseph detinetur à muliere, Christus à morte, Joseph pallio relicto aufugit, Christus in tenebris in sepulchro reliquit. Non ita Lazarus prodiens è sepulchro cum sudario: nec istud mysterio vacat, ut brevibus ostendo. Si quando classicus remex exeat sibi aliquid de foro prætinaturus compedum aut catenâ partem pede trahit, Quod certè argumento est, eum à scalamo & transtibus non esse liberum. Ita vellet nollet, ad trahendum remum, ipsi est redeundum. Ita & Lazarus è tumulo prodit, sed secum inlitas, sudarium, lodicem mortualem trahit, ut ipse aliiq.annes norint adhuc eum spectare ad mortuæ maris remum: Non ita Christus, ut patet ex applausu Pauli: *Scientes quod Christus resurgens ex mortuis, &c. 444.*

A L I A.

Cum Lazaro multi, pauci cum Christo resurgunt.

QVANTA sit dissimilitudo inter Lazari revocationem ad vitam aliorumque, & inter hodiernam Christi resurrectionem. Quis enim qui revocatur ad vitam & miraculosè ex mortuis, cum quibus jam eos mortis decretum computarat resuscitantur, remanent tamen ipsius mortis prædas

Index Thematum moralium.

ada, in quo nam rursus moriendum est. At verò Christus ex mortuis hinc resurgens refurexit non moriturus amplius, ita Paulus ad Rom. c. 6. & hinc talis resurrectio perfectissima est, revocari enim ad vitam, ut Lazarus, quid aliud est quam bis mori? at tamen & caritatem cum nostrâ quasi sit potestate aut resurgere, cum Christo, aut resuscitari cum Lazaro. Malunt plerique resuscitari quam resurgere. Dicitur explico: Icon resurrectionis & resuscitationis est ipsa peccatoris conversio, utraque enim illa non nisi supernâ divinâ fieri potest motu; ut enim ille claves mortis habet ita & gratia. Theologia & Concilii Tridentini scita sunt: Sine gratiâ justificantis dono neminem à peccato posse resurgere, gratiam primam neminem mereri. Sicut enim equus in altiore fossam præcepit datus emolui suum lapsum non potest, nisi valide juvetur, ope destitutus, periret. Ita Peccator 526. Longè, Auditores, à peccatoribus salus, Deus autem licet paucos jam mortuos revocet ad vitam corporalem, plurimos tamen excitate non desinit ad spiritalem, ovemque errantem vi quasi occulta quadam reuocet & reducat ad gregem iustorum; tripliciter autem Deus trahere dicitur, civiliter, moraliter, & naturaliter. fol. 111. Et quamvis valentis tam benefici numinis impulsu, & voci obtemperemus, & quasi ex sepulchro mortis nostræ resurgamus, vel afflicti vel calamitatibus vel conscientie remorsu; at tamen non ut Christus, sed ut Lazarus resurgimus, & sudarium ex sepulchro conferimus. Quam hoc nimis est verum, dum scilicet calidè passim peccandi amamus occasiones.

A L I A.

T H E M A.

Scio enim quòd IESVM, qui crucifixus est, queritis.

QVÆSTIO MORALIS.

Multi quidem currunt, sed non omnes comprehendunt.

RECIDERIM, Auditores, omnes vos hisce paschalis quæstiones IESVM, sic enim iubet Mater Ecclesia, ut ad minimum semel in anno sacram quisque sumat synaxin. Utinam de corde non ficto omnes eum queratis, non dubito, uti is sese spectandum exhibuit Mariæ Magdalena & aliis, sic & sese vobis conspicuum reddet: est enim Deus ille munificus: & quem visitat dummodo eum dispositum invenit, indotatum neminem relinquit. Quæstio verò hic una, hoc Paschali tempore non importunè, sed opportunè à Parochis tractanda: Utrum si aliquis jam quæreret Christum, quod sit communicatio, si & cogitaret eum, idque ex ignorantia, sacramentum sumere cum peccato mortali, peccaret mortaliter, sicque Christum quamvis quæreret, eum non inveniret? Non enim in eadem sede bene morantur Deus & peccati. Hinc peccatum, cum Deum abigat dicitur rectè infiniti boni privati 526. Ne hoc tantum quempiam vestrum hic serupulus angat aut ne peccetis breviter respondeo: Ignorantia hujus causa duplex esse potest. Prima negligentia, quia scilicet homo vel negligit audire sæpius, cum tamen potest, Doctoris aut Concionatoris verbum; unde, & per quos illuminari possit, de malis commissis, & de bonis omissis, vel quia negligit quærere recta consilia, & conflorem peritum, qui eum & erudiat & examinet de prædictis, vel quia quis negligit examinare conscientiam suam sæpius, quod certè faciendum esse docent SS. Patres 21. & vide verb. Conscientia in Tomo primo, sed impræparatè, intricatè, atque quadam inani levitate & perniciosa tarditate hoc in fine Quadragesimæ eligit semel facere, quod faciendum est quotidie; sicque cum raro satis aliquando hunc salutarem conscientia librum legerit, ignorat vel omnia peccata vel peccatorum circumstantias, aut speciem immutantes, aut in eadem specie reatum augentes, & consequenter non plene confitetur, idque ex culpa sua. Utinam hoc dogma caperent illi annuales penitentes, tantummodo hoc Paschali tempore non ex purâ forsân devotione, sed ex debito & præcepto Christum querentes, proindeque raro intervenientes. Plurimi enim horum penitentium ignorantia laborant aut crassa aut affectata. Secunda si quis ignorat culpam; nam fieri potest, ut quis rectè fatè & sedulo examinatâ conscientia, & quæsto satis prudenti confessario, & postquam quantum valuit doluerit de commissis, tamen quandoque remaneat in eo mortalis culpa, cuius omnino non recordatur, vel fortè non plene contritus est, quæ talis sufficientia excusabilis est, cum homo de communi lege scire non possit, utrum odio vel amore dignus sit. Si igitur posteriori modo accedat ad communionem, & Christum requirat, non accedit culpabiliter, & Christum invenit. Oratio autem requiro à vobis, vos annuales Penitentes ut Christum videre mentis oculo possitis, quæ hic subjungo in gratiam enim Parochorum & vestrum hæc recito scilicet:

Diligens conscientia examinatio, peccatorum contritio, eorum vera confessio, omnis immunditiæ extirpatio, omnis negligentia executio, discreta præmeditatio, devota & humilis oratio, charitativa servensque devotio, quæ omnia, ut patet ex Indice rerum & Catechistico singula singulis suis locis explicat.

Alia vide documenta his assignatis foliis, Christus reviviscens variè se suis spectandum præbuit. Vide fol. 438. Quid insuper mysterii contineat Christo moriente aperta fuisse monumenta fol. 444. Num Christus omnium primus ad vitam redierit 438. & quo tempore resurrexerit. 437. Quomodo in rerum naturis mysterium Resurrectionis depingatur. 440. Quomodo spes Resurrectionis solatio sit omnibus hic afflictiis. 444.

SOLENNIS CHRISTI IESV in Cælum Ascendentis gloria.

T H E M A.

Et Dominus quidem IESVS postquam locutus est eis, assumptus est in Cælum.

Concionis Argumentum.

Benedictionis usus & ritus commendatur, & describitur Christi ascendentis gloria.

Exordium.

SUM in cælum reditum ab anastasi suâ distulit Salvator ipso quadraginta dies, quo temporis spatio Christus suorum fidem firmare ac stabilire instituit. Ita testatur D. Leo 447. Dein discipulos Dominicæ resurrectionis fide confirmatos, ad eam ipsam fidem aliis explicandam animans: euntes enim, inquit, in mundum universum prædicatè Evangelium omni creature. Ad quod & docendi munus eruditos ascensionis suæ hodiernæ testes eos adhibere voluit, Eduxit autem eos foras in Bethaniam. Non uno, ut quidam volunt, agmine incedentes, sed diversis viis manipulatim excurrentes; quamvis alii aliter sentiant. Quos verò eduxit creduntur fuisse 500. Pervenit verò ubi ad montem Oliveti, cæcænen hujus montis ascendit, & inde cælum conscendit. Quæ porò inter Christum & Christi marem & discipulos colloquiorum suavitas fuerit lege 448. Ego modò dicturus sum vobis, principalem, quare Christus in hac triumphali gloriâ, ut Evangelista scribit, cælum conscenderit, & de usu benedictionis.

Prosecutio.

Hebræus Hercules Samson ingressus Gazam urbem mox Philistæis infidiis cinctus est, quod iudicium annales memorant, dormivit utque medium noctis, & cæca & Sampson noster Herculesque tandem ultra noctis dormivit medium, tandem æternitatis complexus est portas, jam olim ab ipsâ iustitiâ conclusas, & libertatis nostræ sese fecit vindicem; myrrham cum aromaticis melluit moriendo, favum cum felle comedit resurgendo, vinum cum lacte bibit ascendendo. 446. Sed quam gloriosè quam triumphanter: Elevatis, inquit Lucas, manibus benedixit eis, & benedicens recessit ab eis. Adhuc huic & ad hæc animum reflectant qui aut benedictionis vel parentum, vel sacerdotum in Ecclesiâ fieri solitas, aut omnino contemnunt, vel parvi æstimant. Benedixit, inquit Evangelista, sed benedictionis genus non exprimit. Formam verò benedictionis aliqui opinantur fuisse istam: Pater sancte serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi. Alii verò istam: Benedicat vobis Dominus, &c. Quidquid de eâ re sit, cum nihil certi habeamus lætius discuro; sufficit me probasse benedictionis usum olim fuisse & SS. Patribus familiarem, & Christo hodie, sic Isaac benedixit Jacob, Jacob Nepotibus, & singulis suis filiis benedixit. Ita Moyses & Aaron sacrificio perfecto benedixerunt populo. Ita, inquam, Christus 448. Dein non subito raptus ut Elias & Enoch, non furim sublatu est in alium, sed videntibus illis, & quod triumphum arguet, non dubitant plurimi quin Prisci Patres subteritaneo lymbi carcere soluti, quique cum Christo è tumulis vocarentur, cum eodem immortale corpus indui ascenderint. Nec etiam prociere in dubium, quin Christo referatam cælum sit adeunti, tota cælestis aula, omnes omnino Angeli in occursum venerint. Sed, Auditores, magna sunt hæc, sed quid hæc profunt nobis? Variæ à quibusdam assignantur causæ, quare Christus in hac triumphali formâ in cælum redierit. 448. Quibus omnibus compendio libatis hæc arbitror potissimum, ut vel doceret, quanti promeriti sit humilitas, vel ut ad heroicas omnes virtutes exercendas nos animaret, dum tale iis posse promereri nos præmium docet. Vado enim, inquit, parare vobis locum. Et si abiero, &c. 449. ascendit igitur, ut iter ante nos panderet; per ascensionem enim Domini non solum cæli cives facti sumus, sed etiam cæli adyta penetravimus in Christo. Christi igitur ascensio nostra est gloria, nam ubi fuerit corpus, illic congregabuntur & Aquilæ. 449.

Epilogus.

Bergo animos sursum vocatos hodie à Christo terrena non deprimant, ad æterna jam electos peritura non avocent, viam veritatis ingressos illecebræ nullæ retardent, &c. 449.

Qui plura volit legat à fol. 445. usque 453.

A L I A.

T H E M A.

Data est mihi omnis potestas in cælo & in terrâ.

Concionis Argumentum.

Quindecim prærogativæ Iesu Christi.

Exordium.

Omnia potestas eaque integerima non restrictè aut parcè præstita, sed absolutissima & perfectissima, quam naturâ & æternam habuit

